

SPOMIN, SONCE PRIHODNOSTI

MARTA JENKO ŠKULJ

Dovolite, da ob tej priložnosti skupaj z vami naglas malo razmišljam. Ta Dom odpira svoja vrata članom in gostom že 45 let. 45: zelo pomenljiva številka.

45-to je bilo strahotno leto za slovenski narod, odločilno leto za našo emigracijo. Ali bo spomin na te dogodke dovolil toplemu soncu sreče sijati na našo prihodnost? Mislim, da se to že uresničuje v vsakdanjem življenju, ko se prilagajamo novim okolici nam toda zvesto ohranjamo svoje vrednote: vero, ljubezen do materinega jezika in ljubezen do bližnjega.

Ko praznujemo rojstni dan, še posebno tiste okrog 45-tih, razglabljamo o svojem življenju in se ustavimo pri bistvenih vprašanjih; ta čas je tudi primeren za življenjski pregled in bilanco: kaj je bilo doslej uspešno, v kolikšni meri smo osebne načrte izpolnili, katere pomanjkljivosti bi bilo treba odpraviti, kakšne napake smo naredili, in še toliko drugih stvari! To razglabljanje o osebnih zadevah lahko prenesemo tudi na družbeno področje, v našem primeru ravno na delovanje v Slovenskem domu.

Danes, ob 45. obletnici, bi bilo pametno ponoviti tri kratka vprašanja: KAM? ZAKAJ? KAKO?

Vprašajmo se: Kam smo prišli? Kam gremo? Kam hočemo? Kam nas pelje sodobna družba, vrtinec vsakdana?

Tudi: Zakaj smo tukaj? Zakaj še vedno držimo skupaj? Zakaj bi naprej delali in se trudili?

Končno pa: Kako se je vse to doseglo? Kako v prihodnje nadaljevati? Kako napredovati?

Verjetno bi potrebovali kar precej časa, da bi se zedinili glede pravih odgovorov na ta vprašanja ter da bi našli najustreznejše rešitve naših problemov. Nihče pa ne bo mogel zanikati trditve, da mora naša skupnost—in tudi vsako naše dejanje—temeljiti na trdnih bazah, kot so: resnica, poštenost, iskrenost, čut odgovornosti, pravičnost, dialog, medsebojno spoštovanje, komunikacija in nesebično skupno delo. Brez teh elementov postane mehanizem organizacij neuspešen. To dejstvo je treba najprej razumeti potem pa sprejeti. Nesmiselno je na drugačen način izvesti kakršnokoli načrt.

Vem, da ni lahko. Družba je bolna, preživlja težko krizo. Včasih čutimo, da „gre v skupnosti vse narobe“, da stvar ni vredna truda in skrbi; ampak na srečo nas vedno kdo opogumi in nam pomaga, da gremo naprej. Slovenski Dom ni samo mogočna stavba, prazne sobe, mrzle stene; slovenski Dom je veliko več: sestavljamo ga mi vsi, ki vanj prihajamo, se srečavamo, delimo vesele in žalostne trenutke ter dajemo dušo vidni strukturi.

Če pademo, vstanimo; tolikokrat, kolikorkrat je potrebnost. Učimo se na svojih napakah in jih nikar ne ponavljamo; ne sramujmo se priznati, da smo se zmotili. Posnemajmo dober zled; podpirajmo pozitivne pobude. Ne izgublajmo časa in energij z neokusnim kritiziranjem; rajši pomislimo na možnost izhoda. Nismo sami, Bog je z nami in nam pomaga vztrajati v dobrem.

Ljudje nas gledajo. Mladina nas gleda. Naši otroci nas gledajo. Mi ustvarjamo njihovo prihodnost. Kakšen svet jim bomo zapustili? Ta Slovenski dom je naš „mali svet“, naša „velika zapuščina“. Dobili smo ga od svojih staršev in morali ga bomo izročiti svojim sinovom in hčeram. Odvisni smo drug od drugega, zato posebno poudarjamo vztrajno složno delo, ki ga med nami nikoli ne manjka.

Nisem filozofinja, ne pisateljica, ne predavateljica. Odkrito sem izrazila svoje preproste misli, svoja čustva, ki jih nočem nikomur vsiljevati. To je moje mnenje po skoraj 43-ih letih izkušnje ob različnih doživetjih.

Dr. Tine Debeljak je bil človek, ki je res znal pisati in ki je v slovensko mojstrsko prevedel ponos argentinskega pesništva. Naj bo spomin na Hernándezove verze kakor žareče sonce, ki bo sijalo na našo prihodnost naroda in človeštva!

Bratje naj držijo skupaj!—prvi zakon je v postavi. Zveza trdna—temelj pravi, da bo trden njih obstoj! Če med njimi vstane boj, kdo od zunaj—vse podavi!

(Govor na 45. obletnici Slovenskega doma San Martín)

Haider grozi s prenevanjem Slovencev

Deželni glavar avstrijske Korotke Joerg Haider je pred predvidenim nadaljevanjem konference o konsenzu dejal, da se „ni mogoče pogajati“ o svežnju ukrepov, ki so ga pripravili Zveza slovenskih organizacij (ZSO), Skupnost korotkih Slovencev (SKS) in Heimatdienst. Po tem paketu naj bi na avstrijskem Korotkem do leta 2010 dvojezične krajevne napise imelo 158 krajev.

Obenem je Haider zahteval poseben popis manjšine, in sicer „tajno ugotavljanje materinega jezika“, kar naj bi sicer predvideval avstrijski zakon o narodnih skupnostih iz leta 1976.

Kot je dejal Haider, predlog ZSO, SKS in Heimatdienst ne temelji na določilih avstrijskega zakona o narodnih skupnostih. Po tem zakonu bi morala avstrijska zvezna vlada za postavitev dodatnih dvojezičnih krajevnih napisov sprejeti uredbo o krajevnih napisih.

Ta uredba pa bi po Haiderjevi razlagi morala temeljiti na „posebnem popisu prebivalstva“, in sicer na „tajnem ugotavljanju materinega jezika“.

Drugi letomnji krog konference o konsenzu se je končal le z „vmesnim rezultatom“, da bodo do 26. oktobra letos postavili manjkajoče krajevne napise v približno 20 krajih, ki bi po uredbi iz leta 1977 morali imeti dvojezično topografijo.

Avstrijski kancler Wolfgang Schuessel je zavrnil predlog, da bi na avstrijskem Korotkem izvedli poseben popis manjšine. „Pri vseh pogajanjih doslej smo se opirali na rezultate popisa prebivalstva in te številke niso bile nikoli vprašljive“, je dejal avstrijski kancler in dodal, da bi kakršnokoli poseben popis za mesec zavlekel rezultate. Tako je bila predvidena Konferenca konsenza v dogovoru z avstrijskim kanclerjem Schuesslom preložena.

„Po uspešnem posvetu s kanclerjem Schuesslom smo se dogovorili, da bomo pred nadaljnimi posvetovanji v okviru konference konsenza na Dunaju, opravili pogovore s prebivalstvom posamičnih občin“, je glede na sporočilo korotke deželne vlade dejal Haider.

Narodni svet korotkih Slovencev

(NSKS) obžaluje preložitev konference o konsenzu. Avstrijska vlada bi imela zgodovinsko priložnost, da bi ob jubileju Avstrijske državne pogodbe (ADP) dosegla kompromis s slovensko manjšino. Vendar je vladajoči koaliciji pod vodstvom deželnega glavarja avstrijske Korotke Haiderja uspelo, da prepreči to zgodovinsko priložnost, so sporočili z NSKS.

Taka odločitev je po mnenju NSKS več kot neodgovorna. Avstrijska Korotka s tem prenevanjem tako notranje-političnem kot tudi zunanje-političnem ugledu Avstrije, prav tako pa tudi dobru sožitju obeh narodov v deželi.

Na zasebnih zemljiščih na Korotkem pa so postavili 148 krajevnih napisov, s čimer so pripadniki obeh narodov, slovenskega in avstrijskega, poudarili „zgodovinsko zraslost dvojezične dežele“. Kot je na sklepni prireditvi v Šentprimozu v Podjuni dejal predstavnik odbora Vidna domovina Vladimir Smrtnik, sicer predsednik Enotne liste, edine slovenske politične stranke v Avstriji, so „deželi vrnilo ime, čast, prihodnost in dušo“.

Zorko Simčič - novi član SAZU

Člani Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) so na volilni skupščini izvolili novo vodstvo ter nove dopisne, izredne in

enega rednega člana. Za predsednika je bil ponovno izvoljen akademik Božjan Žekc.

Na predlog akademijinih razredov so bili izvoljeni naslednji člani: v razredu za zgodovinske in družbene vede izredna člana Slavoj Žižek in Tržačan Jože Pirjevec; v razredu za filološke in literarne vede dopisna člana Wolf Moskovitch in Heinz-Dieter Pohl; v razredu za matematične, tehniške vede sedem članov, novi so v razredu za umetnosti izredni člani Stanko Kristl, Zorko Simčič in Tomaž Šalamun; ter v razredu za medicinske vede izredna člana Blaž Rozman in Matija Peterlin.

Zorko Simčič se je pred leti z vso družino iz Argentine vrnil v Slovenijo. Takoj je bil priznan kot najboljši emigrantski pisatelj za svojo knjigo „Človek na obeh straneh stene“ ter za druga svoja dela. Dobil je tudi nagrado iz Prešernovega sklada ter so ponatisnili vrsto njegovih knjig. Zadnja leta se predvsem ukvarja z deli za otoke.

Že večkrat je govoril o emigrantski literaturi, o Meddobju, katerega prvi urednik je bil. Pred kratkim pa odkril in govoril je v Škofji Loki ob postavitvi kipa dr. Tineta Debeljaka.

Brezigarjeva prisegla

Novoimenovana generalna državna tožilka Barbara Brezigar je zaprisegla pred predsednikom državnega zbora Francetom Cukjatiem in tako uradno prevzela svojo funkcijo.

Vodja vrhovnega državnega tožilstva je ponovila, da bo poskušala povečati ugled tožilstva, katerega predstavniki bodo morali tudi v zasebnem življenju upoštevati neke norme. Zaupanja v pravno državo skoraj ni, kar potrjujejo tudi statistični podatki, zato si je Brezigarjeva nadela težko breme, je pred prisego povedal Cukjati.

Po njenem mnenju bo treba spremeniti zakon o državnem tožilstvu, in sicer v delu, ki se nanaša na skupino tožilcev za posebne zadeve, saj je bila sprememba zakonodaje na tem področju izrazito „slaba in odkodljiva“.

Barbara Brezigar, ki bo 1. decembra dopolnila 52 let, je bila do imenovanja vodje vrhovnega državnega tožilstva vrhovna tožilka in izvoljena nacionalna predstavnik v Eurojustu.

Predsednik državnega zbora France Cukjati je Barbaro Brezigar najprej seznanil s primerom Antona Zanjka, ki že od 18. aprila gladovno stavka pred poslopjem parlamenta.

Anton Zanjko iz Rogarke Slatine je z gladovno stavko začel zaradi pritožb čez pravosodni sistem, saj za stečaj svojega podjetja Anza krivi skorumpiranost pravosodnega sistema. Takrat je napovedal, da bo gladovno stavkal, dokler vlada in ustrezna ministrstva ne bodo pisno zagotovila, da se bo izvedla posebna revizija preteklega poslovanja in vzroki stečaja podjetja Anza.

Srečanje Slovencev po svetu

Komisija Državnega zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu tudi letos pripravlja tradicionalno vseslovensko srečanje Slovencev, ki živijo zunaj meja Republike Slovenije. Vseslovensko srečanje, ki bo letos potekalo petič, bo v četrtek 7. julija 2005 v Veliki dvorani Državnega zbora Republike Slovenije in bo trajalo od 10. do predvidoma 18. ure.

Letomnje Vseslovensko srečanje je priložnost, da ob začetku novega mandatnega obdobja Slovenci zunaj meja Republike Slovenije skupaj s predstavniki oblasti Republike Slovenije na njem spregovorijo o novih skupnih pobudah in načrtih.

Poleg plenarnega zasedanja bo delo potekalo po skupinah. Namen takšne organiziranosti je dati čim več informacij in odgovorov na vprašanja, ki so še posebej zanimiva za Slovence po svetu.

Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu prosi, da se jim posreduje predloge za teme delavnic, ki bi bile za slovenske rojake zunaj meja Republike Slovenije še posebej zanimive, ter morebitna priporočila, ki bi jih upoštevali pri nadaljnjem urejanju odnosov Republike Slovenije s Slovenci po svetu oziroma pri pripravi ustrezne strategije Republike Slovenije do Slovencev po svetu, če bo zanj izkazan interes.

Spomin na majorja Barreja

Slovenska veleposlanica v Kanadi Veronika Stabej in obrambni atašé iz Washingtona Andrej Lipar sta se v soboto v Montrealu udeležila žalne slovesnosti za umrlim majorjem kanadske vojske Paulom Barrejem, ki je po drugi svetovni vojni rešil življenje tisočim Slovincem v begunskem taborišču Vetrinju na Koronkem, ko je zavrnil izpolnitev ukaza o deportaciji beguncev nazaj na ozemlje nekdanje Jugoslavije. Spominsko slovesnost je vodila Barrejeva enota Kraljevi regiment iz Montreala, ki je pripravila tudi sprejem in vojaško paradu.

Spominske slovesnosti se je udeležilo tudi večje število kanadskih Slovencev in Lipar je ob tej priložnosti kanadskemu regimentu izročil spominsko darilo slovenske države. Lipar je dejal, da je bil Barre izjemno spoštovan v Kraljevem regimentu, kjer ima tudi svojo posebno spominsko sobo.

Major Paul Herbert Barre je ostal za vedno zapisan v spominu kakih 6.000 Slovencev in njihovih potomcev, ker se je sprl z nadrejenimi in zavrnil izpraznitev taborišča s civilnimi begunci v Vetrinju. Po pisanju kanadskega časopisa Globe and mail, je bil med njimi

tudi 15-letni fant, ki je danes torontski nadškof, kardinal Alojz Ambrožič. Zaradi tega dejanja je imel težave znotraj britanske vojske, a si je pridobil hvalno slovesnost jugoslovanskih, predvsem slovenskih beguncev in izseljencev. Leta 1988 mu je tako jugoslovanski prestolonaslednik Aleksander podelil tudi odlikovanje svetega Save.

Barre se je rodil 22. februarja 1906 v Montrealu, umrl pa v 99 letu starosti 2. februarja letos, prav tako v Montrealu. Pri 17. letih vstopil v vrste kraljevega regimenta kot navaden vojak. Štiri leta kasneje je že nosil čin stotnika. Na začetku druge svetovne vojne leta 1939 je bil kot prostovoljec v Veliko Britanijo, kjer je bil s činom majorja od septembra leta 1943 do maja leta 1945 vojaški guverner italijanske province Ferrara. Maja leta 1945 pa je bil v vrstah 5. korpusa 8. britanske armade poslan v Celovec, kjer je dobil nalogo organizacije begunskega taborišča v Vetrinju.

Tam pa se je znašel v središču dogodkov, ki so danes sporni za angleško vojno zgodovino. Kanadski Globe and Mail v prispevku o Barreju navaja, da je o njem v sklopu povoj-

nih vračanj beguncev v Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo v svojih knjigah pisal tudi Nikolaj Tolstoj. Spomine pa je izdalo tudi nekaj drugih Slovencev in njihovih potomcev iz Vetrinja.

38-letni major Barre je 31. maja 1945 dobil ustni ukaz, naj civilno begunsko taborišče izprazni, a ga je zavrnil, ker je od vodje taboriščnega odbora zdravnika Valentina Merola in drugih beguncev dobil informacijo, da begunce ne bodo prepeljali v Italijo, ampak nazaj v Jugoslavijo, kjer jih čaka smrt. Med begunci so krožile informacije, da je takma usoda doletela begunce v bližnjem vojaškem taborišču, ki so ga izpraznili nekaj dni pred tem.

Barre se je zato skupaj z Merolom odpravil v Celovec in tam posredoval v uradu zaveznike vojske pristojnem za vojne begunce ter izposloval obljubo, da ne bo repatriacij. Štiri dni kasneje je v Vetrinje prišel zavezniki vrhovni poveljnik za Sredozemlje, maršal Harold Alexander, ki je izdal pisni ukaz, da ne bo nobenega vračanja beguncev proti njihovi volji. Globe and Mail navaja pisanje Nikolaja Tolstoja, da naj bi ukaz o vračanju beguncev brez vednosti Alexandra izdal vodja političnih operacij zaveznikov enot v Sredozemlju in bodoči britanski premier Harold Macmillan.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONA MIZERIT

Vprašanje „dodatkov“ (sobresueldos — dopolnilnih plač) je kar naenkrat postalo sodobno v argentinski politiki in vrglo v sedanjost neljube zadeve iz preteklosti. Neljube za nepotene politike, ker za narod in njegovo prihodnost je bistveno, da luč zasveti na ta del polpretekle dobe.

Gročec ventilator. Izraz, da nekdo „prižge ventilator“ je zelo poznan in uporabljan v argentinski politiki. Pomeni, da nekdo, iz resnicoljubnosti ali marčevalnosti, odkrito govori o zapletenih stvareh, ki bi jih prizadeti raje pokrili z odejo pozabe. Nekaj takega se te dni dogaja z vprašanje dodatnih plač, ki so jih prejeli visoki vladni funkcionarji za časa vlade bivšega predsednika Menema. Govorico o tem je sprožila bivša ministrica Maria Julia Alsogaray. Zanimivo je, da ta zadeva ni nova. O njej je v sklopu sodnega postopka, ki teče proti njej zaradi nezakonite obogatitve, govorila že leta 2000. Ko pa je videla, da so sodni mlini preveč počasni, in da se prizadeti ne čutijo prizadeti, je to ponovila in dodala še nekaj imen (Cavallo, Beliz) pred dvema tednoma v pismu dnevniku La Nación. S tem je sprožila polemiko (prižgala ventilator), ki ji ne vidimo konca in katere posledice tudi niso jasne.

Zlati časi. Bili so seveda bolj za nekatere kot za druge, čeprav jih sedaj vsi drago plačujemo. Vendar splošno upanje, čeprav ne preveč utemeljeno je, da bi jih plačali tudi tisti, ki so tedaj prejeli nepotni denar. V tej zadevi pa se je že zopet porodila polemika, ki ima svojo razlago. Prejemanje teh dopolnilnih plač naj ne bi bilo kaznivo po mnenju prejemnikov. Je pa bivši minister Cavallo izjavil, da je sedanje preganjanje le dim, da se govori o njih in raziskuje to zadevo, da se pokrije težje korupcijske grehe, ki jih je bilo (po njegovem) mnogo v tedanjem času. Ob vsem tem je zanimiva strategija obrambe obtožene in zaprte gospe Marije Julije. S svojimi obtožbami počasi strelja vedno višje. Opazovalci pa menijo, da je njen končni cilj obtožiti bivšega predsednika Menema, kateremu je bila zvesta, potem pa jo je on zapustil v nesreči. Marčevanje je sladko.

Ponovno kandidira. Menem se seveda na to nevarnost ne ozira preveč. Ima kar nekaj rešilnih poti, tudi če bi sodni postopek napredoval. Postavil se je že za kandidata za senatorja na prihodnjih parlamentarnih volitvah. Zastopal bo rodno provinco La Riojo in strokovnjaki menijo, da ima izvolitev zagotovljeno. Potem bo prejel parlamentar-

no imuniteto, ki bi mu jo mogli odvzeti samo kolegi senatorji, kar pa je več kot neverjetno. Kot kandidat se je Menem predstavil že na mnogih krajih v notranjosti države in v Velikem Buenos Airesu. Običajno nastopa v družbi drugega bivšega predsednika. Adolfo Rodríguez Saá tudi kandidira za senatorja na listi takoimenovane Ljudske Fronte, ki jo oba sestavljata. To je alternativna politična struktura za slučaj, če bi jima kdo hotel zanikati uporabo imena Peronistične stranke.

Z Brazilom nič boljše. Z ene in druge strani so po zadnjih nevihtah skurkali omiliti napeto ozračje. Predsednik Kirchner je celo potoval v Brazilijo na sestanek z Lulom. A dejstvo je, da razmerje ni najboljšje in je težko najti prave poti v tem blodnjaku. Brazil hoče na vsak način izvajati hegemonijo. Za to mu ne manjka zmoglosti ne moči. V južnoameriški velikanki pa pozablajo, da je treba za vsako ugodnost nekaj plačati. Oni pa hočejo vse zastonj. Nastali položaj postavlja kar nekaj vprašanj tudi na domačem področju. Vsekakor je pokazal različno gledanje na problem med zunanjim ministrom in predsednikom. Minister hoče na vsak način izvesti javno in glasno ofenzivo proti brazilskemu napredovanju, Kirchner pa je v tem popustljiv, ker gleda na vse z ideološke podlage, kjer domneva (domneva?) da med dvema levičarskima vladama ne bi smelo biti takih težav. Ta popustljivost se mu lahko kaže zatakne.

Pred volitvami. Kar nekaj premikov smo lahko opazili v zadnjem času, v meri ko se bližajo volitve. Čeprav Duhalde na vse mogoče načine naglata svojo pomirjevalno vlogo v zadevi buenosaireskega peronizma, stvar ni popolnoma jasna. Zadnje dni smo lahko opazili ostre nastope njegove žene. Ta naj bi bila pripravljena stopiti v volilni spopad s predsednikovo ženo gospo Cristino. Je to res strategija same gospe Chiche, ali je v ozadju roka njenega moža, ki se javno kaže naklonjenega predsedniku, tajno pa podpihuje nastop stranke proti guvernerju Solá in proti Kirchnerju? — Po drugi strani pa je pretekli teden (vendar!) prišlo do soglasja med obema glavnima predstavnikoma sredine. Macri in López Murphy sta sklenila neke vrste dogovor, ki bo vodil do volilne povezave in enotnega nastopa tako v prestolnici kot v provinci Buenos Aires. To te bilo tudi za Macrija nujno, ker je ostal brez peronistične baze v prestolnici, ki se je premaknila na levo — proti Kirchnerju.

Peto vseslovensko romanje gasilcev na Brezje

V soboto, 7. maja 2005, je bilo na Brezjah peto vseslovensko romanje gasilcev, ob praznovanju njihovega zavetnika, sv. Florijana. Slovesnost (začela se je ob 15h) je vodil ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Alojz Uran. Z njim sta somarčevala gvardijan z Brezij, p. Silvin Kranjc, in p. Janez Sraka, jezuit z Radia Vatikan.

K slovesnosti se je pri Mariji Pomagaj zbralo 340 gasilcev in gasilk iz 51 prostovoljnih gasilskih društev iz vse Slovenije, pa tudi veliko drugih vernikov. Srečanje vsa leta organizira Prostovoljno gasilsko društvo z Brezij.

Prostor pred baziliko je bil zapolnjen z gasilskimi avtomobili, ki jih je po slovesnosti nadškof tudi blagoslovil.

Nadškof Uran je zbrane gasilce in gasilke tudi nagovoril. Med drugim je omenjal blagodejnost gasilskega dela:

„Predvsem je pomembno, da se zavedamo, da to človekoljubje, to čutenje s sočlovekom danes mora-

mo znova in znova poudarjati. Način življenja je namreč tako hiter, tako živimo včasih drug mimo drugega, da ne opazimo več tistih drobnih stisk, solza v očeh ljudi, pa tudi ne veselja, ki ga nekdo nosi v svojem srcu in izraža tudi na zunaj na obrazu. Živimo marsikdaj drug mimo drugega. In zato potrebujemo vzpodbudo, ki bi nam pomagala, da bomo začutili s sočlovekom. Sveta vera je tista možnost, ki nam jo Bog podarja, da bi v luči Božjega razodetja pravilno gledali in spoštovali tudi vsakega človeka ...”

Dejal je tudi:

„Danšnje romanje je podobno enemu izmed mnogih romanj tukaj na Brezje, pa vendar drugačno, saj ste prišli sem v veliki večini uniformirani možje in žene, v gasilskih uniformah, in obenem pripeljali s seboj vozila, gasilsko opremo, prapore - vse to, kar pomaga pri opravljanju vašega humanega poslanstva. Bili so časi, ko se s kakšno uniformo ni smelo vstopati v cerkev. Danes, hvala Bogu, da to lahko naredimo, da z veseljem sprejemamo vse tiste, ki tudi v slovesnih uniformah prihajajo takole ob praznikih ali ob romanjih skupaj. Naj danes povabim vse gasilce, ki sodelujete pri pogrebih v naših župnijah, da lahko vedno vstopite v naš nadškofiji tudi s praporom v cerkev. Naj bo to tudi zunanje znamenje naše povezanosti, sodelovanja, saj je vedno, pri vseh gasilskih akcijah, Cerkev sodelovala; predvsem v preteklosti, na ta način, da je 'posodila' svoje zvonove, ki so seveda skupni zvonovi in so ljudi klicali ob slučajnih nesreč. Ko je 'plat zvona bilo', so ljudje vedeli, da je nekaj hudega. Hvala vam za danšnje srečanje ...”

Potem ko je nadškof blagoslovil vozila, ostalo opremo in prapore zbranih gasilskih društev na prostoru pred baziliko, so vsi odšli pred Gasilski dom brezjanskih gasilcev, kjer je bil blagoslov njihovega novega vozila. Potem pa je sledilo še družabno srečanje v za to postavljenem velikem potoju.

RADIJO OGNJIŠČE

Oddaje o nadškofu Vovku in Moč preživetja

Leto 2005 so na Radiu Ognjišče posvetili nadškofu Antonu Vovku, katerega 60-letnice prevzema vodenja škofije se letos spominjamo. Lani septembra je bil v Rimu Vovku posvečen znanstveni simpozij, ki ga je pripravil Institut za zgodovino Cerkve. Na njem je s svojimi prispevki sodelovalo 28 strokovnjakov različnih področij, ki so življenje in delo tega svetniškega kandidata osvetlili iz različnih vidikov. Ker je

življenje škofa Vovka še vedno sorazmerno nepoznano, so se na radiju Ognjišče odločili, da vsa predavanja s sodelujočimi strokovnjaki spremenijo v pogovorne oddaje, ki so na sporedu vsako soboto ob 21.15.

Moč preživetja pa je naslov študijskega krožka, ki ga je pripravil zgodovinar in filozof Jože Dežman. V njem je zbral svoje ce med vojno pobitih oseb, ki nimajo nobenih pravic,

tudi do žalovanja ne, ker so te zločine zagrešili partizani. Pod tem naslovom je pred letom nastal odmevni televizijski dokumentarček novinarja in zgodovinarja Jožeta Možine z istim naslovom, zdaj pa z ciklom oddaj na temo nadaljujejo na radiu Ognjišče, kajti nabralo se je že več kot 100 novih pričevanj o partizanskih usmrčitvah razrednih sovražnikov že med drugo svetovno vojno. Oddaje na

to temo so na sporedu vsako sredo ob 18.15 in se izmenjujejo s prispevki znanstvenega simpozija z naslovom Žrtve vojne in revolucije, ki je bil v novembru 2004. Tam so strokovnjaki za namo polpreteklo zgodovino objektivno spregovorili o naši travmatični državljanski vojni in revoluciji.

Ker je zelo enostavno slediti preko interneta radijskim oddajam Ognjišča, vabimo naše bralce, ki jih snov zanima, da se (s peturno razliko) v živo priključijo in poslušajo omenjene programe.

SLOVENCİ V ARGENTINI

45. obletnica doma v Carapachayu „Bom naredil stezice ...“

V nedeljo 1. maja smo obhajali v Carapachayu 45. obletnico doma. Slavje se je začelo dopoldan z dviganjem argentinske in slovenske zastave ter sveto mašo, katero je daroval mons. dr. Jure Rode, za žive in rajne rojake iz okraja.

Letos smo se odločili, da predstavimo kulturni program takoj po maši, in ne popoldan kot je bila navada. Predsednik doma, Franci Žnidar, je pozdravil predstavnike domov in organizacij ter jim izrazil dobrodošlico. Nato je spregovoril predsednik Zedinjene Slovenije, g. Lojze Rezelj ter čestital ob naši obletnici. Ani Klemen nam je čustveno opisala spomine začetkov doma ob spremljavi

Predsednik F. Žnidar kaže priznanje, ki ga je prejel iz rok svetovalke Jane Strgar.

diapozitiv. Vrstile so se slike graditve doma, prvih obletnic, pevskega zbora „Mladina“, raznih iger, nastopov otrok slovenske roje, skavtske organizacije, itd. Res nepozabni spomini ...

Slavnostni govornik je bil letos lic. Franci Markež: osrednja misel je bila 60. letnica zdomstva ter prvo leto vstopa Slovenije v Evropsko Zvezo. Veliko lepega nam je povedal. Njegov govor smo objavili v prejšnji številki na uvodnem mestu.

Sledila je pesem „Spomini izseljenca“, Kajetana Koviča, katero je ganljivo podala ga. Helena Fink Žnidar.

V imenu veleposlanstva Republike Slovenije v Argentini nas je obiskala svetovalka, ga. Jana Strgar, čestitala ob obletnici, ter izročila predsedniku Franciju Žnidarju pohvalno „Priznanje“ v imenu Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, za delo v teh letih ter ohranjanje slovenstva v tujini. Bili smo ga zelo veseli.

Sveti Oče Janez Pavel II bo pustil neizbrisne sledi, zlasti nam Slovencem. Res ogromno je naredil za nas, za našo Slovenijo, za njeno priznanje v svetu. Pogrešali ga bomo; po drugi strani smo pa tudi Bogu hvaležni, da nam je dal papeža Benedikta XVI, da bo nadaljeval njegovo začrtano pot. Ob skoraj mesecu dni smrti dragega svetega Očeta, se nam je zdelo primerno, da se tudi njega spomnimo, vsaj na kratko, ob slikah dveh obiskov v Sloveniji (predstavljene na diapozitivah) ter njegovem petju v poljskem jeziku. Za zaključek kulturnega dela smo pa vsi skupaj zapeli našo „Karapačajske stezice“, in sicer z besedilom natančno napisanim za to priložnost, ob spremljavi Janeza Žnidarja s harmoniko.

Ljudstvo se je nato pomaknilo na dvorišče kjer jih je čakalo dobro vince, medtem so pa mladi pripravili dvorano za kosilo. V kuhinji je ga. Ani Senovnik Resnikova s pomočniki izvrstno pripravila okusno kosilo: bila je nabito polna dvorana, gostinska soba in dvorišče, kar se malo kdaj zgodi. Natakariji so urno vsem postregli in vsi so bili zelo zadovoljni.

Igrali so bili medtem polno mladine iz drugih domov, saj se je istočasno vrnil medkrajevni turnir v odbojki.

Popoldan je minil ob klepetu in kavici; nekateri so igrali tarok, drugi so balinali, tretji so igrali tah — vladalo je prijateljsko vzdušje in veselo razpoloženje.

Iskrena zahvala vsem ki so pripomogli k uspehu in dobri volji naše obletnice, vsem ki so garali že prejšnje dni ter vsem ki so se zavzeli, da bi naš praznik ostal v lepem spominu.

Za konec pa objavljamo še besedilo naših „Karapačajskih stezic“.

*Kje so tiste stezice
k' so včasih bile,
kje zeleni gozdovi,
kje visoke gore.*

*Bodo otroci še znali
slovensko zapet?
Oče, stoj nam ob strani,
dokler bomo na svet'.*

*Bom spomine obudil,
ponosno zapel
in z veseljem bom delal
da naš Dom bi živel.*

*Duhovito pa vztrajno,
še bolj pa kot prej,
roke vsi si podajmo
in korajžno naprej!*

Marjana Pirc

58. občni zbor društva Zedinjena Slovenija

Poročilo Srednješolskega tečaja

Srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka, ki je leto stopil v 45. polsko leto, ima svoj sedež v Slovenski hiši msgr. Antona Oreharja, združuje pa dijake s področja Velikega Buenos Airesa.

V polskem letu 2004 je obiskovalo tečaj 171 dijakov.

Ravnateljica tečaja je bila prof. Neda Vesel Dolenc. Proforski zbor so sestavljali: Janez Cerar CM, Franci Cukjati, dr. Andrej Fink, dr. Štefan Godec, prof. Lučka Marinček Kastelic, dr. Marko Kremžar, Marjan Loboda, prof. Alenka Magister, Anica Mehle, prof. Metka Mizerit, Tone Mizerit, Pavle Novak CM, prof. Mirjam Oblak, Kristina Jereb Qualizza, Lojze Rezelj, msgr. dr. Jure Rode, arh. Jure Vombergar in lic Terezka Prijatelj Žnidar. Tajniška dela je opravljala Alenka Jenko Godec. Proforskeemu zboru stoji ob strani odbor staršev, kateremu je predsedovala Marija Mele Kocmur.

Tečaj je deloval skozi

vse leto in sicer dvajset sobot. Pouk in druge dejavnosti so potekale po letnem delovnem načrtu in polskem koledarju. Nobena ura ni odpadla; odsotne profesorje so nadomestili kolegi. Profesorji so poučevali naslednje predmete: slovenščino, ki vsebuje slovnico in slovstvo; verouk, svetovne nazore, družbeno vzgojo, etnografijo, živo besedo in petje.

Šolsko leto se je kot vedno začelo s sveto mašo ter uvodnim nagovorom ravnateljice. Leto pa je bilo sklenjeno z zahvalno mašo, razdelitvijo spričeval ter knjižnih nagrad najboljšim dijakom.

Petdesetletci so pod vodstvom prof. Metke Mizerit pripravili almanah pod naslovom: „Zbogom domovina“. Ponesli so ga s seboj v Slovenijo na abiturientsko potovanje, katerega je organiziralo društvo Slovenija v svetu. Udeležili so se tudi Poletne roje slovenščine, ki jo organizira filozofska fakulteta Ljubljanske univerze. Udejstvovanje je sponzoriral Urad za Slovence v

zamejstvu in po svetu Republike Slovenije. Abituriente sta spremljala prof. Mirjam Oblak in Lojze Rezelj.

Naj omenim še druge dejavnosti: redne seje proforskega zbora, sestanek staršev prvega letnika, priprava na Veliko noč, dan duhovnosti za dijake in slovo od prof. Janeza Cerarja CM, ki se je vrnil v Slovenijo, obisk pevca Aleksandra Mežka. Izven šolske dejavnosti so dijaki

tretjega letnika obiskali zavetišče Don Orione, ter Marijino svetišče Schoenstadt. Ravnateljica je zastopala tečaj na vseh uradnih prireditvah in sprejemih ter na Medorganizacijskem svetu.

To je bežen pregled dejavnosti Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka v Buenos Airesu v letu 2004.

prof. Neda Vesel Dolenc
ravnateljica

Poročilo kulturnega dela

V preteklem letu je kulturni referat pripravil tri predstave, za katere je odgovorno društvo Zedinjena Slovenija. Te prireditve so bile Domobranska proslava, praznovanje slovenske državnosti ter Slovenski dan.

Spominsko domobransko proslavo 6. junija smo pričeli s sv. mašo, ki jo je daroval prelat dr. Jure Rode v cerkvi Marije Pomagaj. Med mašo je pel mešani pevski zbor iz San Martina pod vodstvom Lučke Marinček Kastelic. Po sv. maši smo na dvorišču najprej zapeli pesem „Mi legijonarji ...“, nato pa so predsednik ZS g. Lojze Rezelj, podpolkovnik Slovenske vojske Emil Cof in predstavnik domobrancev g. Slavko Urbančič in g. France Oblak položili pred spomenik padlim žrtvam brezbožnega komunizma slovenski rojek nageljnov, nato pa je v tihini odmeval žalostni glas trobente, s katero smo se spominjali pomorjene

domobranske vojske. Najprej je na zbrane namenil spominski govor univ. prof. Dr. Andrej Fink. Sledil je odrski prikaz „Križev pot naših mučencev“, ki ga je na besedilo Staneta Jarma pripravil dr. Štefan Godec, sceno pa je izdelal Tone Oblak. Spominski list za to priložnost je izdelala Irena Žužek.

26. junija smo praznovali dvanajsto obletnico osamosvojitve Slovenije. Pričeli smo s sv. mašo v cerkvi Marije Pomagaj. Mašo je daroval delegat prelat dr. Jure Rode. Sledil je poklon pred spomenikom naših žrtev, kamor sta predsednik ZS g. Lojze Rezelj in podpredsednica prof. Neda Vesel Dolenc, v spremstvu veleposlanika RS mag. Bojana Grobovčeka, položila rojek rdečih nageljnov. Sledila je v dvorani akademija s pesmijo pri pogrnjenih mizah in pred okrašenim odrom. Sodeloval je mešani pevski zbor pod vodstvom Anke Savelli Gaser ob reci-

Elektronski matični register

Ta teden bo začel delovati elektronski matični register, s katerim bodo vse evidence s področja upravnih notranjih zadev elektronsko vodene.

Matični register je računalniško vodena baza podatkov, v katero se vpisujejo matična dejstva: rojstvo, zakonska zveza in smrt ter druga dejstva, določena z zakonom o matičnem registru. Sestavni del matičnega registra je zbirka listin, ki so

podlaga za vpis v matični register. Izpiski iz matičnega registra in potrdila, ki se izdajajo na podlagi vpisov v matični register, imajo dokazno moč javnih listin.

Osrednji matični register prebivalstva, ki bo zaživel sedaj, bo nadomestil tri zdaj veljavne registre oz. matične knjige, in sicer matične knjige rojstev, porok in umrljih. Vodenje matičnih knjig sicer v Sloveniji poteka že več kot 200 let.

taciji Blaža Mikliča. Slavnostni govornik je bil prof. Martin Šumik. Pozdravil nas je veleposlanik RS mag. Bojan Grobovček. Spored je povezoval Tone Mizerit. Scenski prostor je oblikoval Andrej Golob. Na stenah dvorane je 18 naših likovnih umetnikov razstavljalo svoje umetnine pod vodstvom ge. Andrejke Dolinar Hrovat. Slavnostno večerjo so pripravili člani društva Slovenska Pristava. Društvo ZS je podelilo letnja priznanja sledečim javnim delavcem: arh. Marijanu Eiletzu, Ivanu Žnidarju in Dinku Bertonclju.

49. Slovenski dan se je vrnil v nedeljo, 19. septembra v Slomškovem domu v Ramos Mejia. Slavje se je pričelo ob 11:30 z zbiranjem gostov, dviganjem zastav ob petju obeh državnih himen in sveto mašo. Ob 13:30 uri je bilo prijateljsko kosilo. Ob 19:00 uri pa se je pričel glavni del Slovenskega dne, to je bil kulturni program. Slavnostni govornik je bil g. Božič

dar Fink. Pozdravili so tudi vse navzoče predsednik Slomškovega doma cont. Gregor Hribar, predsednik ZS Lojze Rezelj in v imenu veleposlanstva RS v Argentini svetovalka Jana Strgar. Predstava „S pesmijo, novim dnem naproti“, kar je bilo tudi geslo tega Slovenskega dne, je prikazala v sliki in filmu, ter s pesmijo in besedo zgodovino naše emigracije. Sodelovali so pevski zbori iz San Justa, San Martina, otroški Zbor mladosti ter polski zbor Slomškovega doma. Poleg njih pa še skupine EQE in Charles T. Prikaz je zamislil, in spremno besedilo napisal Tone Rode, generalno vodstvo pa je imel na skrbi Marko Selan. Ta dan je bila tudi kiparska razstava mojstra Fanceta Ahčina in likovna razstava mladih umetnikov.

Vsem rojakom, ki so na kateri koli način pripomogli, da smo mogli vse to leto 2004 v redu izpeljati, se Zedinjena Slovenija prav iz srca zahvaljuje.

Skupina profesorjev srednje šolskega tečaja v letu 2004

Slovenska arhitektura XX. stoletja

Umetnostni zgodovinar dr. Stane Bernik je dognanja svojega dolgoletnega raziskovalnega dela na področju arhitekture in oblikovanja strnil v monografiji Slovenska arhitektura dvajsetega stoletja. Knjigo je po petletnih pripravah izdala Mestna galerija Ljubljana, kjer so jo tudi predstavili.

V tej galeriji je bila novembra in decembra leta 2001 postavljena razstava na isto temo, ta pa je kasneje obiskala na Maribor in Sarajevo, 23. maja jo bodo odprli v Moderni galeriji na Reki na Hrvaškem.

Monografija ima dva dela: pet daljših tekstov obravnava „slovenske arhitekturne in oblikovalske modernizme“, „ekspresionistične tendence v slovenski arhitekturi“, „pozicijo bogojanske cerkve v razvoju slovenske moderne arhitekture“, „slovensko arhitekturo in oblikovanje v času avantgard“ in - v najdaljšem ter prvič objavljenem besedilu - temo Med izročilom funkcionalizma in (post)modernistično razgradnjo. V tej razpravi si prizadeva celoviteje in temeljiteje razgrniti razvojno podobo polpretekle arhitekture. Pri pisanju se je naslonil na pregledne avtorske razstave, ki jih je pripravil v minulih desetletjih, kot

prvo leta 1968 razstavo Novejša slovenska arhitektura.

V drugem delu Bernik za razvoj slovenske arhitekture pomembne avtorje in njihove stvaritve predstavlja prek 114 arhitektur, od katerih jih je, kot avtor navaja v uvodu, „nekaj že porušenih, deset jih je delno porušenih in uničenih, 23 močno spremenjenih, 25 pa načetih v svoji temeljni izraznosti“.

Pregled slovenske arhitekture v XX. stoletju skozi posamezne objekte ponazarja moderne spodbude že v okviru secesije prek funkcionalizma in njegovega logičnega podaljka v razgibani čas prenove po II. svetovni vojni, iskateljskih petdesetih, inovativnih šestdesetih in dejavnih sedemdesetih let do poudarjene-

ga izrisa osebnih arhitekturnih poetik, ki so vzpostavile most k razprteni izraznosti postmodernizma in zavestni „razgradnji“. Predstavitev začena z arhitektoma Maksom Fabianijem (palača Portois Č Fix na Dunaju, 1899-1900) in Jožetom Plečnikom (Zacherlova hiša na Dunaju, 1900).

Bernik je za moto knjige vzela misel Janeza Flisa, pisca prve slovenske knjige o zgodovini arhitekture Stavbinski slogi iz leta 1885, v kateri je ta zapisal, da je „vsakemu izobražencu potrebno imeti vsaj glavne pojme o stavbinskih slogih“, kar spada k „splošni izobraženosti“. Monografijo je avtor označil za prej „živo razpravo“ kot pa kla-

sično umetnostno zgodovinsko študijo oziroma za „stoletni obračun“, kakršne so snovali drugod po svetu. Na zamisel je prišel ob pomembnih arhitekturnih razstavah v 70-ih in 80-ih letih v Nemčiji, Italiji in Franciji.

Tako je Bernik, med drugim pobudnik ustanovitve Arhitekturnega muzeja v Ljubljani, zasnoval tudi omenjeno razstavo Slovenska arhitektura dvajsetega stoletja. Pri razstavi in monografiji je bilo njegovo temeljno spoznanje, da je o slovenskem stavbarstvu zbranih premalo dokumentov in vsestransko utemeljenih stalnic.

ŽENA IN NJEN SVET

Slovenska žena v sliki in likovnem ustvarjanju ⁽¹⁵⁾ - Veronika Šparhagl

Veronika Šparhagl je imela stik z umetnostjo že od zgodnjih otroških let. Njihov dom v Ituzaingo je pogosto obiskovala akademska slikarka Bara Remec. Tudi veliko njenih slik krasijo njihov dom. Bara Remec je bila birmanska botra njene mame. Bila je zelo dobra prijateljica njene babice Lize Lavrič že v Sloveniji.

Velikokrat je gospa Bara povabila mlado Veroniko na svoj dom in tam je Veronika občudovala njene slike in sledila njenemu delu. Z njo je tudi prvič obiskala muzej Bellas Artes v Buenos Airesu. Sama Veronika pravi, da nima nobenega dvoma, da je Bara s svojimi slikami imela veliko težo pri njeni odločitvi, da se je posvetila slikarstvu.

Veronika Šparhagl se je rodila v Buenos Airesu leta 1968. Njeni starši Jožica Lavrič in Janko Šparhagl so se zelo razveselili rojstva hčerke.

Veronika je obiskovala osnovno šolo San Judas Tadeo v Ituzaingo in končala srednjo šolo v Colegio Esclavas del Sagrado Corazón. Po končani srednji šoli je študirala slikarstvo na CONSUDEC — Consejo Superior de Educación Católica — med leti 1987 in 1991 in postala profesorica risanja in slikarstva. Te predmete tudi poučuje na osnovni šoli in gimnaziji. V slikarstvu se je izpopolnjevala pri slikarjih Helios Gagliardi in Carlos Cañas.

Leta 1995 se je poročila s Petrom Avgustinom in ima dva otroke. Veronika Šparhagl razstavlja od 1995 naprej. Leta 1998 je potovala v Slovenijo in se udeležila slikarske kolonije v Mostu na Soči. V tej koloniji je sodelovalo 9 slikarjev iz Evrope, Severne Amerike in Avstralije. Po končani koloniji so imeli

skupinsko razstavo v Hotelu Kompas. Isto leto je sodelovala pri skupinski razstavi v Mariboru Galerija Motovž. Ob tej priliki so o Veroniki napisali sledeče:

„Veronika Šparhagl je mlada likovna umetnica iz Argentine in si je za svojo tokratno slikarsko nalogo izbrala ekspresionistično-fovistično barvno osnovo. Rdeče-zele-no-modri elementi slikovitega barvnega namaza sledijo krajinskemu izhodišču predmetnih količin lokalnega motiva. Formalno njena dela postopno izražajo ves potrebni pogum za tovrstno slikarsko avanturo, samo delo v koloniji pa je nedvomno močno obogatilo njeno slikarsko izkušnjo, kar se odraža v njenem delu že kot dovolj suvereno razumevanje krajinskega motivnega vzorca in likovne naloge, ter v gibkem kompozicijsko prostorskem razmeščanju (prepoznavnih) sestavin slike.“

V Buenos Airesu je isto leto razstavljala pri Slovenski Kulturni Akciji v Slovenski Hiši pri razstavi Devet Slovenskih Slikarjev.

Naslednje leto je sodelovala v Barilochah, provinca Río Negro v Salón Cultural de usos múltiples pri razstavi „Ocho pintores Argentino — Eslovenos“.

Sodelovala je pri Casa de Cultura Liniers, Salón Universidad de Morón, Sheraton Pilar, Quinta Trabucco Vicente López, Bienal Mariquita Sanchez, Fundación Avon in drugje.

Samostojne razstave je imela v salonu Aeroestación Morón in v salonu Salvador Galup v Castelarju.

Imela je tudi razstavo na slovenski Pristavi v Moronu.

Vsako leto tudi sodeluje pri razstavi ob prazniku Slovenske Državnosti v Slovenski Hiši.

Prejela je več nagrad in pohval. Želim ji, da bi lahko še dolgo ustvarjala in da bi njena nova dela lahko občudovali na kakšni bodoči razstavi v Buenos Airesu, med našo skupnostjo in tudi med argentinsko publiko.

Polona Makek

Slovenska knjiga na sejmu v Pragi

Z nagovorom slovenskega ministra za kulturo Vaska Simonitija so v češki prestolnici odprli 11. mednarodni knjižni sejem. Častna gostja pranskega knjižnega sejma, ki je trajal od 5. do 8. maja, je bila prav Slovenija.

Razstava slovenskih knjig v Pragi po ministrovih besedah ni nekaj naključnega, ampak je nemara kar posledica skupnega iskanja in zanimanja za drugo kulturo tako pri Slovencih kot pri Čehih. Veleposlanik Republike Slovenije v Pragi Drago Mirošič je v navzočnosti številnih gostov in predstavnikov medijev nato odprl slovenski razstaveni prostor na osrednjem sejmskem prizorišču. Minister Simoniti pa se je v Pragi sestel tudi z namestnico češkega ministra za kulturo Petro Videnovo.

Minister se je v nagovoru ozrl na skupno zgodovino in poudaril, da so skozi stoletja slovenski študentje in kulturniki v češkem kulturnem prostoru iskali potrebno izobrazbo in navdih, mnogi češki ustvarjalci pa so in še veljajo v Sloveniji za zgled na raznih področjih ustvarjanja, kar se odraža v prevodih številnih knjižnih del, razstavah, v programih koncertov in

drugih prireditvah. Češka kultura nam je bila ena najbližjih in v svoji visoki kreativnosti osvobajajoča, je dejal minister in dodal, da so češki ustvarjalci Slovencem sicer ponudili precej več kot Slovenci češkemu občinstvu, toda zanimanje za Slovence je očitno bilo tudi na njihovi strani; o tem priča vrsta prevodov v češčino in pomembnih razprav o slovenski literaturi od prve polovice 19. stoletja do danes.

Sodelovanje Slovenije in Češke na področju kulture poteka zelo dobro na vseh področjih, je po srečanju z namestnico češkega ministra za kulturo Petro Smolikovo v Pragi povedal slovenski minister za kulturo. Sedanji triletni program o sodelovanju v kulturi je minister ocenil kot odličnega. Povedal je

še, da sta se s Smolikovo pogovarjala tudi o tem, da do jeseni pripravijo nov program o sodelovanju v kulturi, s katerim bi nadaljevali delo, ki izhaja iz programa, podpisanega leta 2002 in ki velja za obdobje od leta 2003 do leta 2005. Tako naj bi bil oblikovan nov načrt in program, ki naj bi bil podpisan neposredno med ministrstvom za kulturo obeh držav.

Kot je dejal Simoniti, je sodelovanje nekoliko slabše le na glasbenem področju, ter omenil možnost gostovanja čeških filharmonikov v Ljubljani in slovenskih filharmonikov v Pragi ali Brnu.

SKRBIMO ZA ZDRAVJE

Jeza škodi srcu

Znanstveniki so ugotovili, da močni izbruhi jeze pri srčnih bolnikih lahko vodijo do zastoja srca, kar ima ob neustreznem posredovanju ponavadi usodne posledice.

Matthew Stopper iz ameriške univerze Yale je s sodelavci v namene raziskave opazoval 24 srčnih bolnikov z motnjami srčnega ritma, ki so imeli vsajene električne defibrilatorje. Gre za majhne naprave, ki v primeru srčnega zastoja z električnim udarom organ spet oživijo in bolnikom tako rešijo življenje. Po poročanju spletne strani Nature je Stopper prostovoljce prosil, da so si beležili svoje čustvene odzive.

V primeru posredovanja defibrilatorja so bolniki na lestvici od ena do pet označili, kako jezni so bili, preden jim je odpovedalo srce. Znanstveniki so nato zbrali podatke iz defibrilatorja, kar jim je pomagalo odkriti, zakaj je določeni osebi zastalo srce. V času študije je bilo takrnih oživljanj 56. Vedno, ko je oseba svojo jezo označila z več kot dve, ji je srce začelo močno utripati, to pa je vodilo do srčne aritmije. Prav utripanje srca z veliko frekvenco pa je pogost vzrok za nenaden zastoj tega organa. Kadar pred nastopom aritmije bolnik ni občutil jeze, se je predhodno močno utripanje srca pojavilo le v 68 odstotkih primerov.

Stopper je izsledke študije predstavil na srečanju združenja za srčno aritmijo v New Orleansu. Britanski psiholog Doug Carroll iz univerze v Birminghamu pa je povedal: „Srčni infarkt lahko nastopi zaradi potresa, vojaškega napada in celo poraza na nogometni tekmi. Nekateri menijo, da močna čustva pospešujejo nastajanje krvnih strdkov. Ta raziskava pa je dokazala, da se zaradi jeze lahko spremeni celo električno nadzorovano utripanje srca.“ Stopper ne zna povsem razložiti, zakaj ima jeza takšen vpliv na organizem, vendar je po njegovem mnenju najverjetneje krivo povečano izločanje adrenalina.

NOVICE IZ SLOVENIJE

DELO DOBI ...

V Savinjski regiji je tudi letos opazno pomanjkanje do- ločenih kadrov, zlasti inženirjev strojništva, kemijskih teh- nologov, analitikov in snovalcev informacijskih sistemov, zi- darjev, betonarjev, tesarjev, orodjarjev, strugarjev ter delav- cev za preprosta kmetijska dela. Na celjski enoti zavoda za zaposlovanje ugotavljajo, da primanjkljaji kadrov nastajajo pogosto zaradi neprivlačnosti delovnih mest ali zahtev de- lodajalcev. V regiji je v razmahu predvsem kovinsko pre- delovalna industrija, kjer nastaja največji del povpratevanja po delavcih. Tako primanjkuje predvsem kovinarjev, kot so varilec, strugar, ključavničar, pogosto delodajalci iščejo tudi kovinarje s poznavanjem dela na CNC strojih.

IZ FRANCIJE NA MADŽARSKO SKOZI KITAJSKO

Cariniki so v Luki Koper v dveh zabojnikih, ki sta pripela s Kitajske in naj bi vsebovala zmrznjen krompir, ob pregledu odkrili nelegalno pošiljko zmrznjene perutni- ne. Zmrznjene race naj bi bile francoskega porekla, namenjene pa v Budimpešto. Zaradi prepovedi vnosa perutnine v EZ zaradi nevarnosti okužbe s ptičjo gripo, so cariniki o pošiljki obvestili veterinarsko inšpekcijo v Luki.

POLETI TUDI V TUNIZIJO

Aerodrom Maribor je po januarja letos uspešno uvedeni redni letalski liniji Maribor - Salzburg - Pariz v sodelovanju z grško regionalno letalsko družbo Styrian Airways s 5. majem bogatejši za novo letalsko čartersko linijo Maribor - Djerba. Na mariborsko letališče je namreč priletelo prvo letalo A320 tunizijske letalske družbe Novel Air s 177 potnikimi sedeži. Potniki bodo lahko na Djerbo poleteli in se vrnil v Maribor vsak četrtek od maja do novembra.

"ŠTUDENTJE" ZA MARIHUANO

V Ljubljani je potekal 4. Million Marihuana March, ka- terega namen je združiti vse ljudi, ki nasprotujejo sedanji zakonodaji na področju prepovedanih drog. Projekt sta pripravili Študentski organizaciji Univerze (ŠOU) v Ljublja- ni in Mariboru, ki v sklopu svetovnega gibanja in združuje več kot 180 mest po svetu. Namen shoda, tako na medna- rodni kot tudi državni ravni, je doseči doseči zakonske spre- membe, ki bodo področje konoplje urejale "v skladu z dejs- tvu in ne ideološkimi predpostavkami" (to je: prosto kajen- je, ne glede na posledice, ki jih odvisnost pušča narkoman- om in družbi). Predstavniki Nove generacije, podmladka SLS, pa so udeležencem delili informativne zloženke o škod- ljivih posledicah uživanja marihuane. V podmladku SLS opozarjajo, da se s to prireditvijo na nesprijemljiv način promovira življenjski stil mladih, ki vključuje zavajajoče brezskrbno uživanje drog.

ITALIJANI ZA SLOVENIJO

Slovenija je po izsledkih raziskave italijanske agencije za tržne raziskave v turizmu in transportu TMT Pragma med italijanskimi turisti ena najbolj priljubljenih destinacij. V segmentu poslovnega turizma so jo uvrstili na prvo mesto, v segmentu družinskega turizma na drugo in v segmentu tradicionalnega turizma na četrto mesto. Da je Italija po- memben trg za slovenski turizem, kažejo tudi podatki Sta- tističnega urada RS za leto 2004. Lani je bilo v Sloveniji med tujimi gosti največ prav Italijanov, tako je v Sloveniji pre- nočilo 786.130 italijanskih gostov (osemodstotna rast), za- beleženih pa je bilo 313.296 njihovih prihodov (devetodstot- na rast). Nočitve italijanskih gostov so predstavljale 18 odstotkov vseh tujih nočitev.

PO SVETU

OBLETNICE

Poljski poslanci so se spomnili 60. obletnice kon- ca druge svetovne vojne in dejstva, da je bila Poljska leta 1939 prva žrtev nemškega nacionalsocializ- ma in Sovjetske zveze. "Čast in spomin posvečamo vsem, ki so z žrtvovanjem svojih življenj, krvi in voj- nega trpljenja pripomogli k porazu nacionalsocialistič- ne Nemčije in njenih za- veznic," je povedal predsednik parlamenta Włodzimierz Cimoszewicz.

V nekdanjem koncen- tracijskem taborišču Dac- hau je potekala osrednja spominška slovesnost, s katero so obeležili 60. obletnico osvoboditve tega taborišča. Na kraju, kjer so nacisti ubili okoli 66.000 ljudi, od tega 1602 Sloven-

ca, se je zbralo približno tisoč nekdanjih taborišč- nikov iz celega sveta ter šte- vilni drugi politični in verski predstavniki. Slavnostni govornik je bil ministrski predsednik nemške zvezne dežele Bavarske Edmund Stoiber, ki je poudaril, da je "naša odgovornost, da ideo- logijam desnih in levih skrajnežev, ki zlorabljajo človeške vrednote, prepreči- mo, da bi se v Nemčiji zno- va okrepile".

Tudi na kraju koncentra- cijskega taborišča Ausch- witz-Birkenau so na osrednji slovesnosti obeležili spomin na žrtve holokavsta med drugo svetovno vojno. Zbrane je med drugimi na- govoril izraelski premier Ariel Šaron in pozval svet, naj se spominja in naj ne pozabi.

PISALI SMO PRED 50 LETI

BUENOS AIRES

Slovenski pevski zbor Gallus bo tudi letos priredil svoj koncert na povabilo Direkcije za kulturo pri Ministerstvu vzgoje. Letomni koncert bo v **torek 17. maja** ob 18.30 uri v **Teatro Nacional Cervantes**. Program obsega izključno dela slvenskih avtorjev. Vstopnine ni. Opozarjamo vse naše rojake na ta koncert in priporočamo, da ga v čim lepšem številu obiščejo. Skoro gotovo bo koncert prenačala Državna radijska postaja Radio del Estado.

Občni zbor Družabne pravde je bil v nedeljo 1. maja. Volili so polovico odbornikov, katerim je po pravilih prenehal mandat. Izvoljeni so bili: Za predsednika g. **Lojze Erjavec**, za blagajnika g. **Edi Škulj**, za gospodarja g. **Pavle Homan**. V nadzorni odbor g. **Pavle Marčič** in g. **Janko Amreč** ter v razsodišče g. **Albin Magister**. V odboru pa so še ostali: podpredsednik g. **dr. Ivan Ahčin**, tajnik g. **Jonke Jože**, upravnik g. **Maks Jan** in urednik lista DŽ g. **Rudolf Smersu**.

Na občnem zboru je bila članarina znižana na \$ 6.- letno, pristopnina pa zvirana na \$ 24.-

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. **Antona Kastelica** in njegove žene ge. **Angelice, roj. Podržaj** se je rodila hčerka **Nežka Martrina**. Čestitamo!

SAN MARTIN

Na Belo nedeljo je tukajnja slov. tola imela izlet v Churugo na Ruti 8, kjer je že precej slovenskih hiš. Pod vodstvom gdč. učiteljice Fr. Miklačičeve se je zbralo 33 slovenskih otrok. Bilo je tudi nekaj očetov in mater. Otroci so najprej zarajali pred slov. hišami. Dečki so se oprijeli nogometa, deklice so igrale ping-pong ter se zabavale tudi z igro „Trd je most“, mlajši so krotili nagajivega zmaja v zraku, spet drugi pa so plezali pa drevesih. Vsem izletnikom je družina Zorče- va postregla s čajem. Ko se je pa oglasila harmonika, so se otroci strnili v krog in ob poskočni „Moj očka ima konjiča dva“ ter drugih izvajali rajalne nastope.

Svobodna Slovenija, 5. maja 1955 - št. 18.

BUENOS AIRES

OSEBNE NOVICE

V Krtini pri Domžalah je končal zemsko pot Franc Barle, star 50 let. Tukaj žaluje za njim brat Valentin Barle, doma pa zapuščena brata in sestro.- **V Rogatevcih** v Prekmurju je zaspal v Gospodu Štefan Gider. V Argentini živi njegov svak Lajči Šeruga, naj zaveden rojak in prosvetni delavec.- **V Wilde** je zadela bridka izguba družino Petra Špacapana, doma iz Ozeljana pri Gorici. Edina hčerka Nelida, stara 17 let je kljub vsem naporom zdravniške vede za vedno zapustila žalostne starše na letomno tiho nedeljo.

LANUS

Bima bo na binkočno nedeljo 29. maja t.l. popold- ne ob 16. Če kdo želi porabiti priliko, naj se prijavi pravočasno.- **Slovenski dom v Lanusu** — ni ga še; pa če Bog da in če bomo hoteli, ga bomo imeli. Lopate smo že zasadili. Naj se zahvalimo posebej č. g. Rav- nikarju Antonu za izdaten dar 500.- pesov.

MAR DEL PLATA

V cerkvi sv. Petra in sv. Cecilije je bila dne 10. aprila t.l. krščena na imeni **Marjeta-Aleksandra**, dne 9. decembra 1954 rojena, **hčerka g. Pavleta Ferfolje in njegove gospe Eme, roj. Pelan** iz Villa Ballester v Buenos Airesu. Krstna botra g. Franca Pelana in go. Jožefo Ferfolja sta zastopala g. dr. Angel Kalin in njegova gospa Antonija. Krst je izvršil g. Boris Ko- man. Iskreno čestitamo.

Svobodna Slovenija, 12. maja 1955 - št. 19.

ESLOVENIA, MI TIERRA

Los emigrados políticos (2)

Como habíamos dicho, en un principio los inmigrantes eslovenos de la posguerra mantenían una conducción centralizada. Luego de unos años de permanencia en las propiedades de la parroquia de Santa Julia en el barrio porteño de Caballito, se trasladaron en 1954 a sus propios terrenos en la calle Ramón L. Falcón 4158. Allí mons. Anton Orehar edificó el Centro Esloveno, terminándolo en 1974.

Con el correr del tiempo el accionar centralista fue disminuyendo, porque los inmigrantes se desplazaron hacia el conurbano, donde los precios de los terrenos eran más accesibles. El viaje al centro, 10 o más kilómetros, se tornó molesto. La Sociedad Eslovena empezó a organizar encuentros a nivel local, la vida teatral y las diversas fiestas (Día de la Madre, etc.) se desplazaron a los salones parroquiales. Allí se dictaban también las clases de esloveno. Finalmente los lugareños fueron adquiriendo terrenos y edificando sus centros, llamados "hogares", donde comenzó a desarrollarse la labor escolar, coral, juvenil, etc. Cada hogar con su comisión directiva organizaba la vida social y cultural de esa zona. Así nacieron los hogares en Villa Eslovena de Lanús, San Justo, Ramos Mejía, San Martín, Berazategui y Carapachay. El hogar Pristava de Morón, que resultaba ser como una sucursal de la Socie- dad Eslovena, también se independizó. Casi en todos los lugares se comenzó a celebrar la misa en idioma esloveno.

Esto dio lugar a interferencias entre la Sociedad Eslove- na (que cambió su nombre por el de Asociación Eslovenia Unida) y los hogares locales. En 1962 se firmó un acuerdo entre las partes, donde se creaba el Consejo de Organiza- ciones con la tarea de resolver las cuestiones de interés general. A Eslovenia Unida le correspondió la tarea de representar a la colectividad ante las autoridades naciona- les argentinas y posteriormente también ante las eslovenas, de preparar cada año la conmemoración del holocausto de 1945 y el Día Esloveno, de coordinar los cursos de esloveno en los niveles primario y secundario. El semanario Eslovenia Libre, después de la muerte de su fundador y propietario el Sr. Milo Stare, también paso a la órbita de Eslovenia Unida. En el Centro Esloveno tienen hoz su sede la Misión Católica Eslovena en Argentina, con su iglesia María Auxiliadora, las asociaciones Eslovenia Unida, la Acción Cultural Eslovena, los cursos primario y secundario de idioma z cultura eslovena, y también y fijaron domicilio legal muchas otras instituciones.

En los Hogares locales transcurre más activamente la vida social. Ellos albergan el curso primario de idioma y cultura eslovena, los coros, las secciones de la Liga de Madres Eslovenas, de jubilados. Los domingos después de la misa los jóvenes preparan sus fiestas y torneos deportivos.

En los últimos tiempos cundió la idea de una unión jurídico-legal de todas las instituciones eslovenas aunque todavía no pudo concretarse.

De una manera similar a la descrita para el conurbano de Buenos Aires se desarrolla el quehacer esloveno en Bariloche y en Mendoza.

Se normalizaron las relaciones con las organizaciones de los inmigrantes que llegaron entre las dos guerras mundiales, siendo muy buenas con las de Rosario.

Debe destacarse que luego de más de un siglo apare- cieron los descendientes de la primera oleada (1878) radicados en Entre Ríos, y se conectaron exitosamente con las diferentes comunidades.

Todos mantienen buenas relaciones con la Embajada de la República de Eslovenia y con el estado esloveno, que comenzó a prestar ayuda para financiar algunas activida- des de la colectividad.

FIN

SLOVENC I IN ŠPORT

ODBOJKAŠ I C NE BO NA JAPONSKEM

Slovenska ženska odbojarska reprezentanca je v dru- gem krogu kvalifikacij za nastop na svetovnem prvenstvu leta 2006 na Japonskem (skupina B) v portugalskem Santo Tirsu izgubila s Slovaško z 2:3 (24, -14, -9, 21, -9) in tako že zapravila možnost za osvojitve enega od prvih dveh mest, ki vodita v drugi del kvalifikacij.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Valentín B. Debeljak** / Proprietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alojzij Rezelj** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: **(54-11) 4636-0841 / 4636-2421** (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar**
Glavni urednik: Tine Debeljak ml. / **Za Društvo ZS:** Alojzij Rezelj /

Sodelovali so še: Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Marjana Pirc, Terezka Prijatelj Žnidar, Neda Vesel Dolenc, Marko Vombergar, Polona Makek. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 75, pri pošiljanju po pošti pa \$ 100; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (*bančne čeke, ne osebne*) na ime „Antonio Mizerit“.

Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: (54-11) 4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	R. Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

MALI OGLASI

CATERING

Cocina & Fusión. Srečanja — Praznovanja — Sprejemi. Najbolj okusna postrežba! **Julio Lallire, Chef Ejecutivo.** Tel.: 4641-6986; mobil: 15 5564-2831; e-mail: jullace@yahoo.com.ar

TURIZEM

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
H. Yrigoyen 2742 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadst. "4" - Ramos Mejia - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI

Dr. Vital Amich, Odvetnik Paraná 830, 5. nadst. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

dr. Marjana Poznič - Odvjetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@sfanet.com.ar

OBVESTILA

PETEK, 13. maja:

Seja Medorganizacijskega sveta, ob 20. v Slovenski hiši.

SOBOTA, 14. maja

Na Srednješkem tečaju RMB ob 15. dan duhovnosti.

NEDELJA 15. maja:

Vseslovensko romanje v Lujan. Ob 11. uri sveta maša.

Ob 13.30 procesija.

ČETRTEK, 19. maja:

Redni sestanek Z.S.M.Ž San Martin. Govorila bo ga. Metka Magister o temi: Resnične zgodbe o zdravljenih iz domače lekarne. Prav lepo vabljenе vse žene in matere.

SOBOTA, 21. maja:

Striček Vanja v našem domu v San Justu, ob 20.30.

NEDELJA, 22. maja:

Žegnanje v Slovenski hiši.

PETEK, 27. maja:

Koncert Mešanega Zbora San Justo v cerkvi San Juan Bautista, ob 20. uri.

NEDELJA, 29. maja:

Procesija sv. Remjega Telesa.

NEDELJA, 6. junija:

Spominska proslava žrtv vojne in revolucije ob 60-letnici.

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD!

Mešani pevski zbor San Justo

vabi na koncert, v petek, 27. maja, ob 20. uri v cerkvi San Juan Bautista (Piedras in Alsina)

Sodelujeta:

Coral Hungaria
Vodi: prof. Silvia Leidemann

MPZ San Justo
Vodi: prof. Andrejka Selan Vombergar

Slovensko gledališče Buenos Aires Upriporitev pred odhodom v Slovenijo

Anton P. Čehov

STRIČEK VANJA

Režija: Blaž Miklič - Scena: Tone Oblak

V soboto, 21. maja, ob 20.30 uri v našem domu San Justo, začetek točno ob napovedani uri.

Vstopnina: \$8 - za kritje stroškov gledališke skupine

Na razpolago lahka večerja. Prijave: Marija Novljan - 4651-4914 od 16. do 20. ure ali Mici Malavarič Cassullo: 4441-5528

Peterle o totalitarni preteklosti

Posebnost Slovenije je, da zaostaja v jasnem opredeljevanju odnosa do totalitarnega dela svoje preteklosti, je na novinarski konferenci v Ljubljani dejal slovenski poslanec v Evropskem parlamentu Alojz Peterle.

Zaradi nerazčiščenega odnosa do tega dela slovenske preteklosti po njegovem prepričanju „prihaja do čustvenih situacij, dejstev na terenu, ki vznemirjajo javnost in sprožajo različne komentarje“. Čim bolj bo ta odnos razčiščen, tem manj bo pojavov, kot so se zgodili na Trnovem ali drugod, je menil Peterle.

Kot je spomnil, je prejšnji teden v Evropskem parlamentu že potekala živahna razprava, kaj se bo praznovalo 9. maja. Veliko je bilo razprav o totalitarizmih in o tem, kaj je svoboda. Znano je stalniče baltskih držav, da zamenjava enega totalitarizma z drugim ne pomeni svobode. To velja tudi za slovensko zgodbo, je povedal slovenski evropski poslanec.

Evropski poslanci, ki se bodo teh vprašanj dotaknili tudi v sredo, ko bodo v okviru rednega plenarnega zasedanja v Strasbourgu opravili razpravo o prihodnosti Evrope 60. let po koncu druge svetovne vojne, si zelo prizadevajo, da bi bile kategorije jasne; kaj je zmaga nad okupatorji, kaj je zmaga nad nacifašizmom in kaj nadaljevanje totalitarizma po komunistični strani.

Peterle je bil po lastnih besedah pred leti prvi, ki je postavil fašizem, nacizem in komunizem na isto raven. Ob tem je vse bolj prepričan, da je narava vseh totalitarizmov v bistvu enaka. Je protičloveška in nedemokratska, je dejal. Če je zgodovinska stroka uspela jasno formulirati odnos do nacifašizma, bi bilo po njegovem mnenju prav, da posteno, verodostojno in resnicoljubno formulira odnos tudi do komunističnega totalitarizma. Peterle je ob tem vesel, da prihaja do razčiščevanja in ga tudi pozdravlja, kakor pozdravlja tudi revizijo. Po njegovem mnenju je potrebno marsikaj pogledati na novo, marsikaj pa sploh ne pogledati.

Glede vprašanja obletnice ustanovitve slovenske vlade v Ajdovščini je Peterle povedal, je bil sam povabljen na praznovanje, ter pojasnil, zakaj se ga ni udeležil. „To ni prva slovenska vlada, bila pa je prva komunistična oziroma revolucionarna vlada,“ je povedal. Sam se strinja s tistimi, ki menijo, da če je to res bila vlada, potem jo je treba videti tudi v kontekstu Roga, pobojev, kulakov, tudi na Primorskem nasilnega preற்பorejanja imetja.

Peterle si želi, da bi Slovenija sledila ostalim srednje- in vzhodnoevropskim državam, ki so bile sposobne opredeliti jasen moralno-političen in resnicoljuben odnos do totalitarnega dela svoje preteklosti. Kot je spomnil, je že leta 1991 v Teharjah izjavil, da dela razlike med patriotizmom in revolucionarnimi nameni, kar pa je včasih težko razdeliti. Kot je dejal, ni za to, da država prevzema vlogo zgodovinopisca, je pa za to, da omogoči demokratične razmere, ki jih sam sicer ni vedno čutil, zato da bi zgodovinarji sproščeno in brez težav sledili resnici.

Hrvati zaplenili slovenski brod

Predstavniki krajevne skupnosti Hotiza v občini Lendava so v četrtek izvedeli, da so Hrvati zaplenili slovenski brod oziroma splav na reki Muri, ki je v lasti krajevne skupnosti Hotiza, ga parkirali na hrvatskem bregu reke in splavili svoj brod, ki je danes že začel obratovati.

Poslanec Jožef Horvat je povedal, da je o razmerah v pismu obvestil premiera Janeza Janšo in zunanjega ministra Dimitrija Rupla, slednjega pa je danes poklical tudi po telefonu. Rupel se je o vprašanju nato že pogovarjal s hrvatsko kolegico Kolindo Grabar Kitarovič. Kot so sporočili z zunanjega ministrstva, sta se ministra v telefonskem pogovoru strinjala, da si bosta

obe državi v duhu dobrososedskih odnosov prizadevali za skorajmno rešitev nastalih razmer.

Rupel in hrvatska ministrica sta se dogovorila, da bosta obe strani v čim krajšem času ugotovili nastalo dejansko stanje ter v medsebojnem sodelovanju odpravili razloge za nezadovoljstvo prebivalcev na tem delu slovensko-hrvatske meje. MZZ je že v stiku s predstavniki lokalnih oblasti ter v sodelovanju z njimi preučuje možnosti za razrešitev nastalega zapleta. Na območje naj bi v ponedeljek odšla tudi dva strokovnjaka ministrstva, ki bosta ocenila položaj, na podlagi njunega mnenja pa bo MZZ po besedah Horvata ukrepalo pri hrvatski vladi.

Trst: nov primer vandalizma

Slovenski poklicni zavod za industrijo in obrt Jožefa Štefana v Trstu je bil konec preteklega tedna znova tarča vandalizma, kar se je zgodilo četrtyh samo zadnjih dveh mesecih oziroma osmič v zadnjih dveh letih.

Dogodek je že obsodila krovna organizacija Slovencev v Italiji, Slovenska kulturno-gospodarska zveza (SKGZ), ki je tržaško pokrajinsko upravo pozvala k ukrepanju. Zunanji minister Dimitrij Rupel pa je v odzivu povedal, da do tega trenutka ne ni prejel nobene uradne informacije o njem.

„V teh časih, ko večina človeštva in večina Evropejcev gleda vedro v prihodnost, so tisti, ki usmerjajo svojo politično energijo nekam drugam, torej ne v evropsko sodelovanje in vzajemnost, slabe volje in počenajajo vse mogoče stvari, vse mogoče hudobije,“ je dejal. „To me žalosti. Na nek način pa je v teh dramatičnih trenutkih to tudi treba pričakovati,“ je dodal Rupel.

Kot je poudaril Rupel, je Slovenija v vsakem trenutku na strani Slovencev, ki živijo zunaj meja Slovenije. „Naše ministrstvo ima za svojo dolžnost, da vedno opozarja na probleme, ki jih imajo Slovenci v zamejstvu. Tej odgovornosti ne moremo uiti, to je jasno,“ je dodal.

Na dogodek se je že takoj odzvala SKGZ. Kot je zapisala v sporočilu za javnost, je predsednik organizacije za Tržaško Igor Gabrovec takoj po obvestilu o dogodku poklical ravnatelja omenjene tole Igorja Sancina ter mu izrazil solidarnost in moralno podporo.

Po ocenah SKGZ je iz ponavljanja takih dogodkov tudi „jasno razvidna odgovornost tržaške pokrajinske uprave predsednika Fabia Scoccimarra, ki bi bila dolžna primerno zaščititi in elektronsko varovati poslopje“.

Neznanci so minuli konec tedna vlomili v poslopje skozi stranska vrata in pokodovali nekatere prostore v pritličju (med drugim ravnateljstvo in tajništvo). Pri tem so pokodovali nekaj računalnikov, fotokopirni stroj in nekaj opreme in pohištva, vse skupaj pa so pobrizgali s protipožarno peno. Dogodek že preiskuje tržaška policija.

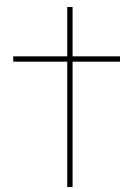
To je že osmi vlom v dveh letih in kar četrti v zadnjih dveh mesecih. Najhujši incident se je zgodil 14. marca, ko so neznan vandali uničili več računalnikov in drugih didaktičnih naprav, pri čemer je bila škoda zelo velika, tola pa je bila za nekaj dni zaprta. Prejšnji teden so neznanci znova vlomili in ukradli dva računalnika, en ekran in en tiskalnik, prav tako prejšnji teden pa so na toli morali izpustiti uro pouka zaradi lažnega bombnega preplaha.

Na toli si že dalj časa prizadevajo za varnost poslopja, ki se nahaja na dokaj osamljenem kraju znotraj območja nekdanje tržaške psihiatrične bolnišnice. Ravnatelj zavoda Jožefa Štefana Sancin je že pred časom pisal tržaški pokrajinski upravi v zvezi z možnostjo postavitve alarmnih oz. kontrolnih naprav za preprečevanje vlomov, vendar doslej uradnega odgovora ne ni prejel.

V BOJU ZA OBSTANEK NA LEDU

Na svetovnem prvenstvu v hokeju na ledu v Avstriji V skupini B je Slovenija visoko izgubila proti Kanadi z 0:8, z Latvijo pa 1:3 in s tremi porazi zasedla zadnje mesto v predtekmovanju. V tej skupini sta si že zagotovili napredovanje Kanada in ZDA.

Naslednja faza za Slovenijo je tekmovanje v skupini za obstanek, skupaj z Dansko, Avstrijo in Nemčijo. Slovenija je svojo prvo zmago zabeležila proti Danski s 4:3. V drugi tekmi te skupine sta se Avstrija in Nemčija na Dunaju razdelili z neodločnim izidom 2:2.

V globoki žalosti sporočamo prijateljem in znancem, da je v Domžalah 4. maja umrl po dolgi bolezni gospod

GREGA AHČIN

Spominjajmo se ga v molitvi!

Sorodniki v Sloveniji, Argentini in Švici